AUTORSKA KONCEPCJA ORGANIZACYJNO-FINANSOWA
DZIAŁALNOŚCI ORAZ PROGRAMU DZIAŁANIA W LATACH 2023-2026
MUZEUM ZIEMIAŃSTWA W DOBRZYCY ZESPOŁU PAŁACOWO-PARKOWEGO
z dnia 24 listopada 2022 r.

Przygotowując program działania na kolejne lata nie można nie odnieść się do ostatnich prawie 8 lat mojej pracy w Muzeum. Działalność w tym okresie ukształtowała kilka profili identyfikacji wśród osób korzystających lub tylko przyglądających się ofercie tak mocno sprofilowanej statutowo instytucji. Z informacji zwrotnych od osób odwiedzających naszą instytucję, otrzymujemy informację, że już można z pewną dozą prawdopodobieństwa określić jaką ofertę przygotowano dla gości Muzeum. Zarówno w zakresie przekazywanych treści, ich walorów poznawczych i kulturowych, jak i poziomu estetyki ekspozycji czy przyjaznej atmosfery obsługi.

Niezależnie od tematu wystaw czasowych, można oczekiwać pokazania eksponatów łatwo kojarzonych w zakresie wiedzy ogólnej, ale też prezentowane są dzieła o wysokich walorach artystycznych, które można tu zobaczyć bez konieczności odwiedzania muzeów w odległych stronach kraju. Nierzadko ze strony gości Muzeum pojawiają się pytania, czy rzeczywiście na wystawie są pokazywane oryginały wybitnych dzieł. Kolejnym profilem rozpoznawalności Muzeum w Dobrzycy jest prowadzona działalność wydawnicza. Publikacje w jednolitych formach wydawniczych, wysoko cenione są zarówno pod względem treści merytorycznych, jak i wypracowanej formy edytorskiej. Seria materiałów pokonferencyjnych swoim przekazem zdecydowanie wpływa na urealnienie historii ziemiaństwa, w formie łatwych do odbioru czytelniczego opracowań wybitnych badaczy akademickich tej warstwy społecznej mocno zaangażowanej w utrzymanie polskości w trudnych okresach historii państwa. Coroczne konferencje w Muzeum w Dobrzycy przejęły z ośrodków akademickich i instytutów badawczych główny dyskurs nad historią ziemiaństwa. Jednocześnie stanowią one forum dyskusyjne dla potomków rodzin ziemiańskich, w szczególności pozwalają na wymianę poglądów historyków z osobami zaangażowanymi w edukowanie społeczeństwa poprzez osobistą aktywność czy w stowarzyszeniach.

Trzecim bardzo ważnym aspektem w ocenie odwiedzających Dobrzycę jest zespół parkowy, chwalony za estetykę i stan utrzymania zieleni. Dla osób odwiedzających Muzeum w Dobrzycy, często zaskakujący jest pięknie utrzymany park i możliwość spędzania tu czasu dla wypoczynku czy relaksu. Ten 10 hektarowy obszar, w którym znajdujemy zarówno stawy z wyspą, budynki parkowe: Oficyna, Monopter, Panteon, Oranżeria, dwie woliery z ozdobnym ptactwem, ponad 30 pomnikowych drzew oraz w okresie lata pięknie rozkwitające rododendrony – jest miejscem, do którego przyjeżdżają turyści korzystając z uroków tego historycznego założenia ogrodowego w stylu angielskim. Potwierdzeniem walorów zespołu pałacowo-parkowego było przyznanie w 2017 r. Lauru w kategorii „Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu (w tym założenia dworskie i pałacowe)" w ramach konkursu „Zabytek zadbany".

Zebrane w ciągu kilku lat doświadczenia, a także wnikliwe rozpoznanie środowiska w którym działa Muzeum, znacząco wpływają na planowaną dalszą działalność w sferze zarządzania tym zespołem pałacowo-parkowym i instytucją Muzeum. Gdy można uznać, że w pewnych zakresach funkcjonowanie Muzeum działa zgodnie z wypracowanymi formami aktywności (2 duże wystawy czasowe, formy edukacyjne, konferencje, imprezy towarzyszące), to ciągle pozostaje pewien zakres zagadnień wymagających czy to poprawy czy wręcz nowego rozwiązania.

Celem strategicznym jest ugruntowanie pozycji muzeum w Dobrzycy, jako instytucji wiodącej w Wielkopolsce w działalności badawczej nad historią ziemiaństwa, z jednoczesnym wypełnianiem oczekiwań nowoczesnej prezentacji dostępnych opracowań w tym zakresie, jak i udostępniania atrakcyjnej oferty w sferze zagospodarowania czasu wolnego. Działania te jednocześnie mają ukazywać, historyczną aktywność rodzin ziemiańskich z Wielkopolski, jako społeczności o wysokim zaangażowaniu z sferze rozwoju obywatelskiego, gospodarczego, kulturalnego, jak i innych, co niejednokrotnie wyprzedzało fazy postępu w innych częściach kraju. Wszystkie te aspekty będę realizować w coraz szerszej współpracy ze społecznością czy to odwiedzającą Muzeum, czy oczekującą określonych aktywności dla kreowania zmian w polityce zachowania pamięci o rodzinach ziemiańskich. Należy mieć na uwadze brak tematyki „ziemiańskiej" w podstawach programowych polskiej edukacji, co w znaczącym zakresie zmienia optykę przygotowywanej oferty edukacyjnej, jak również wpływa na ograniczenie udziału dzieci i młodzieży wśród odwiedzających Muzeum w Dobrzycy.

Jako główne kierunki działania muzeum w latach 2022-2026 chciałbym wskazać szereg działań w różnych grupach tematycznych, gdzie niektóre zagadnienia mogą się powielać

przy rozpatrywaniu w różnych aspektach. Jednak najważniejszym planem zmian w funkcjonowaniu Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy Zespołu Pałacowo-Parkowego byłby proces inwestycyjny, gruntownie zmieniający zarówno dotychczasowe możliwości oferty Muzeum, jak i stwarzające nową perspektywę działania i rozwoju na wiele lat – tj. przebudowa Oranżerii i budowa magazynów muzealnych (opis w punkcie IX.). Program działania na kolejną 3 letnią kadencje przewiduje:

I. W zakresie gromadzenia obiektów kultury materialnej i dokumentacji niematerialnej, ich opracowania i udostępniania – kontynuacja dotychczasowej działalności:

- prowadzenie kwerendy wśród rodzin i potomków dawnych ziemian, dla pozyskania do muzeum (w depozyt, czy dla dokonania kopii cyfrowych) dokumentów archiwalnych, fotografii, pamiątek rodzinnych, itp.; opracowywanie dziejów rodzin ziemiańskich - z priorytetem na historię dokonań na terenie Wielkopolski; propagowania społecznej aktywności w archiwizowaniu śladów dziejów rodzin ziemiańskich;
- pozyskiwanie nowych muzealiów pozwalających na tworzenie ekspozycji pokoi dawnych mieszkańców tego pałacu;
- przygotowywanie wystaw ukazujących szeroki aspekt oddziaływania warstwy ziemiańskiej czy poszczególnych wybitnych postaci z sfery ziemiańskiej, na rozwój życia gospodarczego, społecznego, kulturalnego państwa, jak i kształtowanie postaw patriotycznych czy kultywowanie polskości w dworach ziemiańskich w trudnych dla Polski czasach braku niepodległości;
- kontynuacja cyklu dwudniowych konferencji, wg wypracowanej formuły podejmowania tematyki organizacji pracy muzeum oraz naukowego przedstawienia wybranego tematu merytorycznego. Konferencje otrzymują pozytywne opinie zarówno w kręgach muzealniczych, jak i w środowisku naukowym z różnych ośrodków naukowych w kraju;
- współorganizowanie z Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz Fundacją Zakłady Kórnickie kolejnych konferencji naukowych o wybitnych postaciach z Wielkopolski zaangażowanych w pracę organiczną w tym regionie;
- opracowywanie, jak również modyfikowanie oferty edukacyjnej i oświatowej dla różnych grup wiekowych jak i różnych kategorii odbiorców; dalsze rozwijanie oferty dla grup odbiorców poprzez media społecznościowe;
- współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi dla edukowania społeczeństwa o losach ziemiaństwa;

- unowocześnianie form promocji muzeum, z naciskiem na aktywność w różnorodnych mediach społecznościowych, w tym kreowanie komunikacji aktywizującej;
- opracowywanie historii miejsca i dawnych właścicieli dóbr dobrzyckich, dalsze doskonalenie oferty dla turystyki rekreacyjnej i wypoczynkowej.

II. W zakresie zapewniania właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów – szerzej temat omawiany jest w dalszej części, pkt IX:

- zmianę wykorzystywania pomieszczeń w pałacu w kierunku przygotowania wyposażenia i wystroju sal, wg narracyjnego charakteru zwiedzania domu rodziny – stworzenie ekspozycji stałych jadalni, gabinetów pana i pani domu, biblioteki, itp.
- przebudowa Oranżerii dla stworzenia muzealnych warunków bezpieczeństwa dla eksponowanych zbiorów - wynika to z konieczności przeniesienia z pałacu ekspozycji dużych wystaw czasowych;
- przygotowanie programu konserwatorskiego i przeprowadzenie prac remontowych w pałacu, po ok 20 latach eksploatacji pomieszczeń na cele muzealne;
- rozbudowa infrastruktury do digitalizacji i przygotowania multimedialnych prezentacji zgromadzonych zbiorów, jak również relacji dotyczących niematerialnego dziedzictwa związanego z historią życia i działalności rodzin ziemiańskich, ich uczestnictwa w społecznych i narodowych działaniach dla utrzymania polskości w okresach zaborów.

III. W zakresie prowadzenia działalności upowszechniającej kulturę oraz popieranie działalności artystycznej:

- prowadzenie ogólnokulturowej działalności w regionie oddalonym od narodowych instytucji kultury, poprzez udostępnianie cennych dzieł wraz z ofertą tematycznych lekcji muzealnych, w tym kontynuacja cyklu wystaw jednego dzieła, skupiających zainteresowanie przyjazdem do Muzeum;
- utrzymanie poziomu merytorycznego i edytorskiego publikacji muzealnych, poszerzenie oferty wystaw planszowych do wypożyczeń dla szkół i instytucji oświatowych;
- wśród artystów na koncertach organizowanych wspólnie z innymi instytucjami kultury z regionu Dobrzycy, obok uznanych artystów pojawiają się zespoły czy grupy amatorskie; uzupełnianiem wernisaży wystaw koncertami w zakresie muzyki nawiązującej czy to przez kompozytorów, czy przez style wykonywania do okresów historycznych;

- kontynuacja plenerów malarskich współczesnych artystów prezentujących ich wizje dawnych siedzib ziemiańskich;

IV. W zakresie prowadzenia biblioteki fachowej oraz zapewniania właściwych warunków korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji:

- zbiór biblioteczny liczący ponad 15 tys. pozycji (w tym należy odnotować dwie kilkutysięczne darowizny z prywatnych księgozbiorów) oraz wciąż rozszerzany zasób archiwaliów, wymaga zmiany narzędzi dla upowszechniania zakresu indeksów tych zasobów, a w konsekwencji również systemów udostępniania wersji cyfrowych;
- zebrany zasób nagrań wspomnień rodzin ziemiańskich obecnie prezentowany jest w bardzo podstawowym zakresie, a kolejne osoby wyrażają gotowość zarówno nagrywania relacji jak i przekazywania (lub chociaż udostępniania do skanowania) rodzinnych dokumentów – konieczne staje się stworzenie platformy umożliwiającej integrację zasobu „historii mówionej" zarówno z archiwami społecznymi, jak i aktywnością stowarzyszeń np. genealogicznych.

V. Park i infrastruktura:

- stworzenie nowej przestrzeni na ekspozycje czasowe wraz z powierzchnią magazynową poprzez przebudowę oranżerii i budowę przy niej podziemnych magazynów – wstępna koncepcja architektoniczna uzyskała akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (teren parku jest wpisany do Rejestru zabytków);
- systematyczne prace konserwatorskie przy pałacu i obiektach w parku;
- realizacji poprawy gospodarki wodnej poprzez własne ujęcie wody głębinowej zabezpieczające potrzeby utrzymania poziomu wód w stawie (konieczny ustalony poziom wód w zakresie fundamentów pałacu na palach) i zachowania walorów zieleni parkowej;
- poszukanie możliwości pozyskania źródeł energii i ogrzewania pozwalających na zmniejszenie kosztów utrzymania obiektów;
- wpisanie kolejnych drzew na listę Pomników Przyrody (wytypowane 22 drzewa) jak również zwiększenie profesjonalnej opieki nad drzewostanem w parku;
- systematyczne ubogacanie szaty roślinnej poprzez kolejne nasadzenia różnorodnych odmian drzew i krzewów.

VI. Zasoby osobowe – Zespół pracowników Muzeum:

- podjęcie działań zwiększających aktywność pracowników merytorycznych w zakresie publikacji w czasopismach profilowych oraz w prasie regionalnej;

- coraz większe obciążenia obowiązkami dotyczącymi pozamerytorycznych sfer funkcjonowania Muzeum, powoduje konieczność dodatkowych obciążeń pracowników odpowiedzialnością za te obszary działania instytucji, co stwarza potrzebę rozbudowy zespołu o etat obsługi obiektu z dodatkowym uprofilowaniem na zasoby przyrodnicze zespołu;
- stałe zmiany oczekiwań publiczności wobec instytucji kultury, wymaga rozszerzenia zakresu szkoleń zarówno w zakresie unowocześnianie oferty dla zwiedzających, zmian w formach zajęć edukacyjnych, jak i zmian w obsłudze ruchu turystycznego – szkolenia dla osób mających pierwszy kontakt z gośćmi Muzeum;
- podjęcie działań dla pozyskiwania wolontariuszy wspierających ofertę Zespołu pałacowo-Parkowego, w tym w szczególności Muzeum.

VII. W zakresie zarządzania:

- poszerzenie współpracy ze szkołami, instytucjami oświatowymi, stowarzyszeniami osób zainteresowanych kulturą i historią w celu zwiększenia ich uczestnictwa w dostosowaniu oferty edukacyjnej, oświatowej oraz ogólnokulturowej do oczekiwań odbiorców;
- zawarcie bezpośrednich umów partnerskich z muzeami i domami historii w zakresie tworzenia wspólnego zakresu edukacji o historii ziemiaństwa;
- zawarcie porozumień z ośrodkami badawczymi, uczelniami i stowarzyszeniami badaczy historii (w tym towarzystwa genealogiczne) dla wymiany doświadczeń i posiadanych zasobów w procesach badania dziejów ziemiaństwa w Polsce;
- poszerzenie współpracy z lokalnymi samorządami w kierunku tworzenia wspólnej oferty w zakresie promocji regionu;
- systematyczne dbanie o wewnętrzną integrację i rozwój zespołu pracowników oraz współodpowiedzialność za zewnętrzny wizerunek Muzeum.

VIII. Finanse:

- zakładany proces inwestycyjny będzie wymagał przygotowania projektu budowlanego z kosztorysem w cenie ok 130 tys. zł tak aby móc wnioskować o planować środki finansowe na jego realizację w latach 2024-2025. W latach 2025-2026 wymagane będą środki finansowe na zakup i instalację wyposażenia magazynów (ok. 200 m^2) oraz elementów kształtowania przestrzeni wystawienniczych (ruchome ściany podziału ogólnej sali wystawienniczej o powierzchni ok 260 m^2);

- trudne są do określenia wskaźniki dynamiki przychodów własnych w odniesieniu do dotacji, z jednej strony ze względu na ograniczenia aktywności bezpośredniej w Dobrzycy w ostatnich latach ze względu na pandemię, a w odniesieniu do planów, ze względu na wyłączenie Oranżerii z wynajmu w okresie planowanej przebudowy, jak i zmienne koszty utrzymania instytucji w warunkach obecnej inflacji – w latach 2023 – 2026 przewiduję wzrost przychodów własnych na poziomie 15-20 %;
- założeniem jest zwiększenie efektywności pozyskiwania dotacji zewnętrznych na finansowania działalności merytorycznej oraz reorganizację wykorzystania narzędzi informatycznych i internetowych.

IX. Plany inwestycyjne:

Obiekty architektury zespołu pałacowo-parkowego, ograniczają możliwości przygotowanie narracyjnej opowieści tak obszernej tematyki nadanej Statutem Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy, w oparciu o posiadane, niezbyt liczne zbiory muzealiów. W konsekwencji organizowane są na okres letni (maj – wrzesień) wystawy tematyczne dotyczące życia i działalności ziemiaństwa, na których prezentowane są dzieła sztuki, obiekty rzemiosła, archiwalia czy cenne księgi udostępnione przez inne muzea z całego kraju. Inne źródła mają cenne obiekty prezentowane na wystawach w okresie zimowym (listopad – luty), gdzie celem nadrzędnym jest pokazywanie kolekcji prywatnych, gdyż kolekcjonerstwo było częstą aktywnością dawnych rodzin ziemiańskich. Oba te cykle wystaw oraz krótsze wystawy okazjonalne czasowe, prezentowane są we wnętrzach pałacu, w którym w wyniku szerokich działań konserwatorskich prezentowany jest bogaty wystrój malatury i zdobień ściennych.

W niemal wszystkich wnętrzach pałacu znajduje się niezwykle bogata i wysokiej klasy artystycznej dekoracja malarska. Płaszczyzny ścian większości pomieszczeń pokrywają iluzjonistycznie malowane imitacje podziałów architektonicznych oraz dekoracji sztukatorskiej i płaskorzeźbionej, w Westybulu Dolnym i Jadalni także dekoracji boniowanej. To budzi wśród gości Muzeum dysonans emocjonalny w czasie zwiedzania wystaw czasowych, a przecież część osób przyjeżdżających do Dobrzycy skupia się głównie na walorach wnętrz pałacowych. To jest zauważalne od czasów uzyskania w 2018 r. statusu Pomnika Historii.

W tej sytuacji od kilku lat podejmowane są próby znalezienia rozwiązania dla przeniesienia wystaw czasowych poza pałac, dla którego przewidziany jest program nawiązujący do „muzeum wnętrz" i w tym kierunku systematycznie pozyskiwane są muzealia. Zakupy historycznych wyrobów rzemiosła w kolejnych latach, pozwalają już na przygotowanie w kwietniu 2023 r. stałej ekspozycji przykładowej jadalni pałacowej.

Jest to pierwszy krok na drodze do opracowania narracyjnej ścieżki zwiedzania po tematycznych salach i gabinetach, obrazujących funkcje jakie pełniły, gdy mieszkali tu dawni właściciele ziemiańscy.

Plany nowych przestrzeni ekspozycyjnych powiązane są z możliwościami wprowadzenia nowoczesnych urządzeń wspomagających efekty wystawiennicze, których nie można zastosować w zabytkowym pałacu. Dodatkową perspektywą byłoby stworzenie pomieszczenia dla działań edukacyjnych dla różnych grup wiekowych.
W aktualnym czasie, gdy tak wiele robi się dla poprawy dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami, w pałacu bardzo trudno jest udostępniać wnętrza oraz wystawy czasowe, osobom z niepełnosprawnością ruchową. Nowe pomieszczenia ekspozycyjne nie tylko niwelowałyby te bariery, ale również poprawiały warunki ekspozycyjne (m.in.. w zakresie sterowania klimatyzacją sal) – co coraz częściej jest przedmiotem uzgodnień bezpieczeństwa obiektów w procesie wypożyczeni cennych dzieł.

W roku bieżącym w porozumieniu z Departamentem Kultury UMWW, podjęto próbę rozwiązania tego problemu poprzez przebudowę budynku Oranżerii, który nie jest obiektem zabytkowym, a jedynie zbudowanym jako uzupełnienie nawiązujące do historycznego wystroju ogrodów przy pałacu w Dobrzycy. Przygotowana koncepcja architektoniczna w procesie konsultacji rozwiązań szczegółowych otrzymała akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, co było konieczne ze względu na Status Zespołu Pałacowo-Parkowego jako Pomnika Historii, szczególnej formy uznania obiektów cennych dla dziedzictwa narodowego.

W procesie dyskusji nad koncepcją nowej przestrzeni ekspozycyjnej powstał projekt wybudowania pod nową częścią Oranżerii, podziemnych magazynów. Problem powierzchni magazynowej i warunków przechowywania posiadanych zbiorów dyskutowany jest od początku funkcjonowania Muzeum w Dobrzycy. Zrezygnowano z projektu „odbudowy" Stajni Cugowych, w których można byłoby pomieścić magazyny. Nadal zbiory przechowywane są w pomieszczeniach jedynie przystosowanych na przestrzeń magazynową.

Z chwilą uruchomienia inwestycji w zakresie przebudowy Oranżerii, tak aby spełniała warunki bezpieczeństwa dla eksponowania cennych dzieł (warunki określane przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów), projekt wybudowania magazynów, mógłby być realizowany w tym samym procesie projektowo-decyzyjnym. Zdając sobie sprawę z dodatkowego znaczącego wzrostu kosztu inwestycji – chciałbym jednak zwrócić uwagę, że połączenie tych inwestycji (sala do wystaw czasowych i nowe

magazyny) wydaje się działaniem racjonalnym, a zarazem wypełniającym potrzeby rozwoju na wiele lat.

Powierzchnia użytkowa Oranżerii po przebudowie:

parter:	istniejąca część budynku 254 m² + rozbudowa 108 m²
kondygnacja podziemna:	312 m²,w tym ok 200 m² na magazyny
łącznie:	674 m2

W planowanym obiekcie będą uwzględnione wszelkie uwarunkowania w zakresie bezpieczeństwa zbiorów (NIMOZ), dostępności dla osób niepełnosprawnych (toalety i winda), warunków bezpieczeństwa pożarowego, itp.

W nowej perspektywie pracy na lata 2023 – 2026, z pewnością pojawią się nowe potrzeby i możliwości działania. Już z realizacji przedstawionych powyżej planów, mogą wynikać konsekwencje modyfikacji dalszych działań zarówno merytorycznych jak i w zakresie funkcjonowania obiektu. W tym ostatnim zakresie liczę na podjęcie działań dla rozbudowy infrastruktury centrum miasta Dobrzycy i zaangażowanie się władz w stworzenie warunków dla zwiększającego się ruchu turystycznego. Poprawiliśmy nawierzchnię parkingu przed Muzeum, ale potrzebą zgłaszaną do Burmistrza jak i Starosty, jest program na zatrzymanie turystów, którzy zwiedzą muzeum i … odjadą nie mając żadnej dodatkowej oferty. To jest jeden z priorytetów w zakresie współdziałania muzeum z lokalnymi samorządami na najbliższe 3 lata. Współpraca z Burmistrzem Miasta i Gminy Dobrzyca, jak i ze Starostą Powiatu Pleszewskiego rozwija się z poszanowaniem rangi obiektu. Kontynuowane będą wspólne imprezy w zespole pałacowo-parkowym, nie kolidujące z poszanowaniem historii miejsca. Wnętrza pałacu nadal będą udostępniane dla oficjalnych wydarzeń, w działalności lokalnych samorządów.

Współpraca z Polskim Towarzystwem Ziemiańskim, rozwija się mimo problemów z dotarciem na nasze imprezy członków Towarzystwa. W latach 2021 i 2022 w Dobrzycy organizowane były posiedzenia Zarządu Głównego PTZ. Niestety nie przyniosły skutku wspólne apele do władz o włączenie do podstawy programowej w szkołach zakresu historii ziemiaństwa. Pozwoliłoby to na większe zainteresowanie nauczycieli oferowanymi lekcjami muzealnymi, jak i ogólną edukacją o dokonaniach tej warstwy społecznej. Na wrzesień 2023 r. planowane jest wspólnie z Muzeum Szlachty Mazowieckiej w Ciechanowie zorganizowanie we współpracy z PTZ, zjazdu muzeów prezentujących historie szlachty i ziemiaństwa, historyczne tradycje czy lokalnych bohaterów z rodzin ziemiańskich.

W zakresie utrzymania i dalszego rewaloryzowania zasobów przyrodniczych parku, kontynuowane będą działania z włączeniem dofinansowania z Narodowego czy

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Utrzymanie zasobów przyrodniczych w zespole parkowym będzie wymagało dodatkowego zaangażowania osoby wyspecjalizowanej w ochronie zabytkowych parków.

W dalszym ciągu prowadzony będzie system równoważnego czasu pracy, rozliczany w trybie 12 miesięcy, co pozwala na elastyczne gospodarowanie czasem pracy w zależności od sezonowych potrzeb (zarówno w parku jak i w pałacu). Na bazie dotychczasowych doświadczeń, prowadzona będzie dalsza współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, co umożliwia angażowanie w okresach większych obciążeń, stażystów finansowanych z programów Urzędu Pracy.

W zakresie pozyskiwania środków z funduszy dostępnych dla samorządowych instytucji kultury, muzeum w dalszym ciągu co roku będzie wnioskować o wsparcie finansowe z MKiDN, NCK, Funduszu Patriotycznego i innych instytucji, dla planowanych działań. Ważne będzie pozyskanie funduszy w ramach programów finansujących rozwój digitalizacji w muzeach i archiwach, tak aby dążyć do stworzenia centrum kompetencyjnego digitalizacji archiwaliów nawiązujących do problematyki ziemiaństwa. Wraz z projektami wystaw przygotowywane są wnioski o dofinansowanie z MKiDN. Niestety, dotychczas uzyskiwaliśmy kilka punktów poniżej granicy przyznawania dotacji. Stąd trudno wpisywać tego typu fundusze jako dotacje wysoko prawdopodobne.

Aktualna sytuacja gospodarcza kraju i brak stabilnych perspektyw posiadania przez samorządy dostatecznych środków na finansowanie funkcjonujących instytucji kultury stanowią duże utrudnienie przy planowaniu perspektyw działania Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy Zespół Pałacowo-Parkowy. Aktualne borykanie się z problemami trudnych do przewidzenia wzrostów kosztów utrzymania instytucji, ogranicza też zakres planowanych zmian w działalności tej instytucji. Jednakże zaproponowana inwestycja przebudowy Oranżerii w najbliższych 3 latach będzie stanowiła bardzo istotny etap stworzenia perspektyw na wiele lat rozwoju działalności Muzeum. Jednocześnie konieczne jest zadbanie o konserwatorski i techniczny stan pałacu, stanowiący sedno w uznaniu obiektu w Dobrzycy w kategorii Pomnika Historii. Stąd te kierunki działania uznaję za wiodące w kolejnej perspektywie zarządzania, przy naturalnym rozwoju wyżej wymienionych sfer funkcjonowania tej instytucji.